

KOMMUNIKATIONSUTSKOTTETS BETÄNKANDE 6/2006 rd

Regeringens proposition med förslag till lag om ändring av vägtrafiklagen

INLEDNING

Remiss

Riksdagen remitterade den 7 februari 2006 en proposition med förslag till lag om ändring av vägtrafiklagen (RP 224/2005 rd) till kommunikationsutskottet för beredning.

Utlåtande

I enlighet med riksdagens beslut har arbetslivs- och jämställdhetsutskottet lämnat utlåtande i ärendet. Utlåtandet (AjUU 3/2006 rd) har bifogats betänkandet.

Sakkunniga

Utskottet har hört

- regeringsråd Jorma Hörkkö, kommunikationsministeriet
- Juhani Salmela, Bil- och Transportbranschens Arbetarförbund AKT rf
- specialrådgivare Jukka Luokkamäki, Finlands näringsliv
- vicehäradshövding Eila Sillanpää, Finlands Speditörförbund rf
- logistikchef Markku Maukonen, Finlands Transport och Logistik SKAL rf
- ordförande Kimmo Puntti, Rahtarit ry.

Dessutom har skriftligt utlåtande lämnats av professor Matti Tolvanen, Joensuu universitet.

PROPOSITIONEN

I propositionen föreslås att vägtrafiklagen ändras så, att ansvar för korrekt lastning av fordon och surring av last samt för att körtiderna följs innehas förutom av föraren även av personer som deltar i lastningen eller bestämmer förarens tidtabell. Avsikten är att alla som fattar beslut ansvarar för sina handlingar. I fråga om lastning gäller propositionen endast kommersiella transporter. Ingrepp görs inte i bestämmelserna om lastning av andra transporter, inklusive transporter av farliga ämnen.

I propositionen föreslås också att de som sköter lastningen och transporten skall se till att personer i deras tjänst som deltar i lastning och transport känner till bestämmelserna om lastning. De som deltar i transporten är också skyldiga att se till att lastaren har riktiga uppgifter om fordonet och lasten. Transportören är ansvarig för att sedvanlig utrustning för surrande av lasten finns i fordonet.

Lagen avses träda i kraft hösten 2006.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Allmän motivering

Med hänvisning till propositionen och övrig utredning finner utskottet propositionen behövlig och ändamålsenlig. Utskottet tillstyrker lagförslaget med följande anmärkningar och ändringsförslag.

Utskottet påpekar att den föreslagna ändringen inte fråntar föraren ansvaret för att lasten är laglig men att ansvarsfördelningen på det sätt som föreslås i propositionen nu ses över när det gäller faktorer som föraren har kunnat påverka. Ändringen gör det möjligt att också ställa sådana personer till svars som deltar i lastningen eller som de facto bestämmer förarens tidtabell. När det gäller brott mot sociallagstiftningen fråntar det nya momentet inte föraren eller dennes arbetsgivare ansvaret men uppdragsgivarens eller transportförmedlarens agerande kan ge dem lindrigare straff. När det gäller straffmätningen hänvisar utskottet till arbetslivs- och jämställdhetsutskottets utlåtande.

Detaljmotivering

87 a §. Ansvar för lastning av fordon vid kommersiella transporter. Med hänvisning till arbetslivs- och jämställdhetsutskottets utlåtande föreslår utskottet att paragrafen ändras så att bestämmelserna i 5 mom. om redan lastade släpvagnar utvidgas till att omfatta också andra motsvarande lastutrymmen, såsom rullflak.

Utskottet har också gjort en ändring av teknisk natur i 6 mom.

Utskottet har gjort motsvarande ändringar paragrafen.

105 a §. Brott mot viss sociallagstiftning om vägtransporter. Justitieministeriet har uppmärksammat att det i nuvarande 4 mom. hänvisas till 1 mom. i samma paragraf, där gärningar som begås uppsåtligt eller av grov oaktsamhet kriminaliseras. I detaljmotiven till det nu föreslagna momentet konstateras emellertid att straffrättsligt ansvar för den som gjort upp tidtabellen förutsätter uppsåt. Om avsikten är att bestraffa en-

dast dem som begått en gärning uppsåtligt bör detta enligt justitieministeriets mening framgå uttryckligen av 4 mom., och då är en hänvisning till 1 mom. vilseledande. Men vid expertutfrågningen konstaterades också att hänvisningen "i enlighet med 1 mom." inte avser bestämmelserna om uppsåt eller grov oaktsamhet utan endast att straffet bestäms enligt 1 mom. För klarhetens skull föreslår utskottet ändå att momentet kompletteras med en tydlig hänvisning till uppsåt.

En överträdelse av exempelvis bestämmelserna om körtider ska alltså ske uppsåtligt för att den som gör upp tidtabellen ska kunna hållas ansvarig. I så fall kan även dennes handlande anses uppsåtligt. Uppsåt innefattar vetskap om att exempelvis körtiderna kommer att överträdas uppsåtligt. Momentets inledning ger klart uttryck för graden av insikt. Om det är uppenbart att körtiderna kommer att överträdas uppsåtligt anses även den som gör upp tidtabellen handla uppsåtligt, dvs. ha en till uppsåt hänförlig vetskap om vilka omständigheter som gör hans handlande straffbart. Ordet "uppenbart" anger en sådan grad av vetskap som hör till uppsåtet också i den gärningsbeskrivning som kriminaliserar överlämnande av ett fordon till en berusad person. Utformningen av den föreslagna bestämmelsen motsvarar sålunda 23 kap. 8 § i strafflagen.

Utskottet konstaterar att den som gjort upp tidtabellen kan bli ansvarig enligt bestämmelsen endast när det brutits mot körtidsbestämmelserna av uppsåt. Enligt utredning till utskottet är det inte ett problem att föraren kan ställas till svars också om han eller hon handlat grovt oaktsamt.

Utskottet har gjort motsvarande ändringar i paragrafen.

Förslag till beslut

Med stöd av det ovan anförda föreslår kommunikationsutskottet

att lagförslaget godkänns med ändringar (Utskottets ändringsförslag).

Utskottets ändringsförslag

Lag

om ändring av vägtrafiklagen

I enlighet med riksdagens beslut
fogas till vägtrafiklagen (267/1981) en ny 87 a §, i stället för den 87 a § som upphävts genom lag 401/2005, och till 105 a §, sådan den lyder i nämnda lag 401/2005, ett nytt 4 mom. som följer:

87 a §

Ansvar för lastning av fordon vid kommersiella transporter

(1—4 mom. som i RP)

Transportören ansvarar för att det för transporten används ett fordon som är försett med sedvanlig utrustning för surrning av lasten och som även annars med tanke på säkerheten lämpar sig för uppgiften. För en redan lastad släpvagns *eller något annat lastutrymme* lämplighet ansvarar dock den som före lastningen har tagit släpvagnen *eller något annat lastutrymme* i bruk eller avtalat om *ibruktagandet*.

Lastaren och transportören skall se till att anställda som deltar i lastningen och transporten tillräckligt väl känner till de bestämmelser och föreskrifter om lastning *som berör* deras arbetsuppgifter.

105 a §

Brott mot viss social lagstiftning om vägtransporter

— — — — —
När en transportör har uppget, eller det annars av omständigheterna klart framgår att ett iakttagande av tidtabellen i transportavtalet innebär *ett uppsåtligt* brott mot de bestämmelser om körtider, raster och vilotider som avses i 1 mom., men den som gjort upp tidtabellen trots detta förutsätter att transporten genomförs så att bestämmelserna i fråga inte kan iakttas, skall den som gjort upp tidtabellen eller dennes företrädare dömas i enlighet med 1 mom. Som uppgörare av tidtabell anses också den som utan att göra upp en tidtabell på annat sätt har förutsatt en viss leveranstid.

Ikraftträdandebestämmelsen
(Som i RP)

KoUB 6/2006 rd — RP 224/2005 rd

Helsingfors den 5 april 2006

I den avgörande behandlingen deltog

ordf. Markku Laukkanen /cent
vordf. Matti Kangas /vänst
medl. Mikko Alatalo /cent
Leena Harkimo /saml
Inkeri Kerola /cent
Reino Ojala /sd
Reijo Paajanen /saml

Erkki Pulliainen /gröna
Eero Reijonen /cent
Pertti Salovaara /cent
Timo Seppälä /saml
Harry Wallin /sd
Raimo Vistbacka /saf.

Sekreterare var

utskottsråd Mika Boedeker.